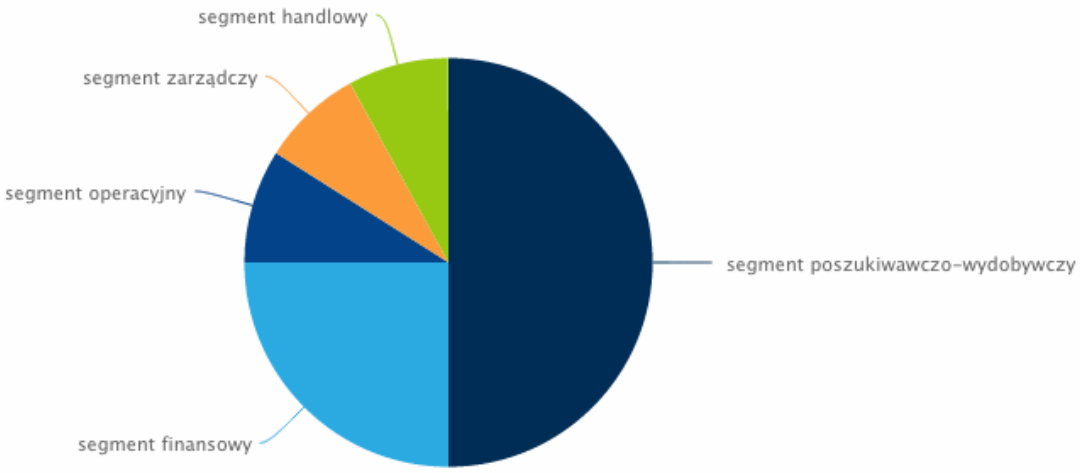
Szanse i ryzyka

Szanse i ryzyka

Szerokiemu zakresowi działalności oraz dynamicznemu rozwojowi Grupy Kapitałowej LOTOS towarzyszą ryzyka z różnych obszarów – począwszy od poszukiwawczo-wydobywczych, poprzez procesowe i techniczne, po ryzyka rynkowe i finansowe.

Znaczące ryzyka w Grupie Kapitałowej LOTOS w podziale na segmenty działalności (%)

Wszystkie ryzyka analizujemy i opracowujemy strategie postępowania w celu ich ograniczania. Rok 2013 był kolejnym okresem wdrażania przez nas odpowiednich działań minimalizujących poszczególne ryzyka.

Podstawowe grupy ryzyk w Grupie Kapitałowej LOTOS

Podejście do zarządzania

W Grupie Kapitałowej LOTOS funkcjonuje system zarządzania ryzykiem korporacyjnym *(ang. Enterprise Risk Management, ERM)*, w ramach którego wprowadziliśmy wewnętrzne standardy postępowania i regulacje. Wdrażając system zarządzania ryzykiem korporacyjnym, jesteśmy w stanie zapewnić minimalizowanie wpływu zagrożeń na osiągnięcie wyznaczonych celów biznesowych i operacyjnych oraz umiejętnie wykorzystać pojawiające się w naszym otoczeniu szanse i możliwości biznesowe.

Struktura dokumentacji w systemie zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej LOTOS

W funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym zaangażowani są wszyscy pracownicy grupy kapitałowej. Każdy pracownik ma prawo zgłoszenia nowego ryzyka. Poszczególnymi ryzykami zarządzają właściciele ryzyk. Komitet Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym stanowi rekomendacje dla działań z zakresu systemu zarządzania ryzykiem i monitoruje realizację zaplanowanych zadań. Zarząd Grupy LOTOS podejmuje kluczowe decyzje dotyczące systemu ERM, akceptuje Mapy ryzyk. Proces zarządzania ryzykiem jest koordynowany na wszystkich etapach jego realizacji - od momentu identyfikacji i oceny ryzyka, przez określanie planów postępowania oraz monitorowanie i raportowanie.

Struktura odpowiedzialności w systemie zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej LOTOS

dojrzałości organizacyjnej. Wnioski i rekomendacje z dokonanej oceny są wykorzystywane w celu dalszego doskonalenia systemu.
Wysokość oceny wyrażonej procentowo odzwierciedla:

- stopień, w jakim system zaprojektowany w Spółce jest spójny z wytycznymi dobrych praktyk biznesowych oraz
- stopień wdrożenia zaprojektowanego systemu.

Wyniki oceny systemu zarządzania ryzykiem w ramach oceny dojrzałości organizacyjnej

Rok przeprowadzenia oceny	Zaprojektowanie [%]	Zgodność działania z zaprojektowaniem [%]	Ocena łączna [%]*
2011	97	93	90
2012	96	97	93
2013	96	97	93

* Ocena łączna to iloczyn oceny zaprojektowania i oceny zgodności działania.

Informacje na temat funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym są regularnie przekazywane Zarządowi oraz Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej Spółki.

Kluczowe instrumenty

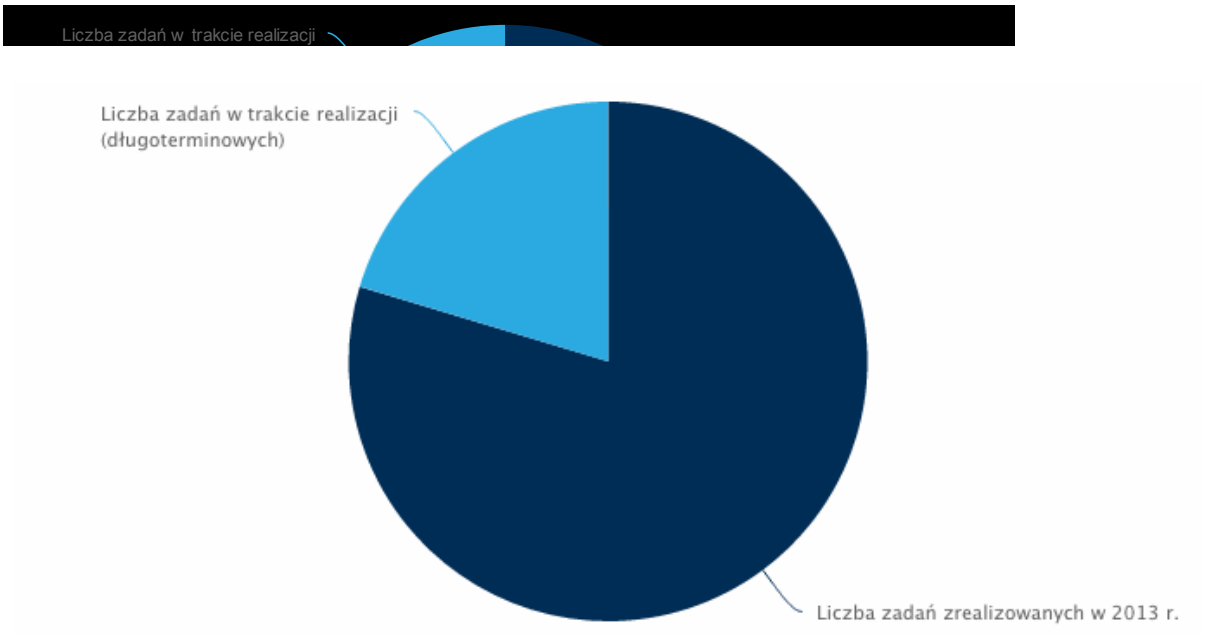
Przyjęta przez nas metodyka identyfikacji i oceny ryzyka w 2013 r. nie uległa zmianie. Ryzyka identyfikujemy w powiązaniu z celami strategicznymi i operacyjnymi. Ocena dokonywana jest w dwóch perspektywach: w okresie najbliższego roku oraz w okresie obowiązywania aktualnej strategii grupy kapitałowej. Dla każdego ryzyka szacujemy na podstawie przyjętej Matrycy wyceny ryzyka prawdopodobieństwo jego wystąpienia, a następnie oceniamy skutki finansowe i reputacyjne, jakie może ono spowodować. Uwzględniamy przy tym wpływ ryzyka na bezpieczeństwo ludzi, środowisko, jak i spodziewany odbiór przez kluczowych interesariuszy. W oparciu o przyjęte kryteria, ryzyka kategoryzowane są jako znaczące, umiarkowane i małe.

Sporządzone na podstawie dokonanej oceny Mapy ryzyk są opiniowane przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i zatwierdzane przez Zarząd Spółki.

> Dla każdego ryzyka wyznaczany jest właściciel, który odpowiada za zarządzanie wskazanym ryzykiem, w tym monitorowanie i wdrażanie działań zmierzających do jego ograniczenia.

Dla ryzyk znaczących oraz wybranych ryzyk na poziomie umiarkowanym przygotowujemy szczegółowe analizy, mające na celu opracowanie planów ograniczania ryzyka i postępowania na wypadek jego materializacji. Definiujemy także wskaźniki ryzyka *(ang. Key Risk Indicators, KRI)* , które podlegają okresowemu monitorowaniu i raportowaniu.

Zadania ograniczające kluczowe ryzyka

> Kapitałowej LOTOS są wspierane przez narzędzie informatyczne - Portal ERM.

Portal ERM służy nie tylko do gromadzenia informacji na temat ryzyk i działań z nimi związanych, ale także bieżącego monitorowania wskaźników ryzyk oraz automatycznego przepływu informacji dotyczących statusów realizowanych zadań.

W ostatnim roku w ramach dostosowywania Portalu ERM do pojawiających się potrzeb użytkowników wdrożyliśmy wiele usprawnień i nowych funkcjonalności, m.in. bazę wyników audytów przeprowadzonych w obszarze zidentyfikowanych ryzyk, a także automatyczne tworzenie karty zarządzania ryzykiem. Wszystkie realizowane prace mają na celu doskonalenie funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym.

Koszty wdrażania strategii zabezpieczających

Ponoszone koszty wdrożenia strategii zabezpieczających przed ryzykiem zależą od istotności danego ryzyka i potencjalnych korzyści.

> Stosujemy zasadę ALARP *(ang. As Low As Reasonably Practicable)*, czyli obniżamy ryzyko do poziomu, który jest ekonomicznie uzasadniony.

Dodatkowo przy przeprowadzaniu analiz dotyczących ryzyka, czy przygotowywaniu scenariuszy postępowania, potencjalne koszty są jednym z elementów warunkujących podjęcie ostatecznej decyzji o koniecznych do realizacji działaniach. Takie podejście pozwala na optymalne zarządzanie zasobami finansowymi w procesie zarządzania ryzykiem.

Segment zarządczy

> Ryzyko polityczne i prawne

> Ryzyko reputacyjne i społeczne

> Ryzyko w projektach

Ryzyko polityczne i prawne

Ryzyko polityczne i prawne jest uznawane za jedno z większych wyzwań, przed jakim stoją przedsiębiorstwa z sektora naftowego. Bardzo ważne dla całego sektora jest tworzenie i funkcjonowanie skutecznych i efektywnych regulacji prawnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy nowe regulacje są efektem działania nie tylko krajowego parlamentu, ale powstają w Unii Europejskiej.

Rok 2013 obfitował w prace nad regulacjami bezpośrednio i pośrednio dotyczącymi sektora naftowego, w związku z koniecznością implementacji już istniejących dyrektyw UE, planami nowych regulacji unijnych oraz dostosowaniem istniejącego w Polsce prawa do nowych warunków funkcjonowania sektora (m.in. w dziedzinie poszukiwań i wydobycia węglowodorów). Mimo iż wiele pracy zostało wykonane, nadal istnieją ryzyka wynikające z legislacji i polityki rządu w stosunku do sektora naftowego. Do tych ryzyk można zaliczyć:

- **Niedostateczna liczba kompleksowych rozwiązań legislacyjnych i niespójność istniejących regulacji prawnych** - działalność sektora naftowego jest regulowana wieloma aktami prawnymi, nadzorowanymi przez różne resorty, co utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorstw operujących w branży.
- **Opóźnienia w implementacji dyrektyw UE i długi proces stanowienia prawa** - mimo wytężonych prac polskiej administracji nadal część dyrektyw UE nie została zaimplementowana do polskiego systemu legislacyjnego. Ponadto wiele obszarów nie jest dostatecznie uregulowanych, a proces tworzenia prawa jest bardzo długi. Ze względu na fakt, że regulator zazwyczaj nie prezentuje klarownego zarysu przyszłych legislacji, z regulacjami związana jest wysoka niepewność lub znaczące konsekwencje.
- **Zbyt słaby głos Polski na forum UE** - pomimo dialogu administracji z przedstawicielami sektora paliwowego w kwestii projektów regulacji unijnych w wielu sprawach stanowisko Polski nie zostało uwzględnione na forum UE. Wynika to m.in. z niedostatecznego dialogu z innymi krajami w celu wypracowania wspólnego stanowiska oraz promowania określonych poglądów i inicjatyw. Z drugiej strony należałoby znaleźć możliwość wspierania przez polską administrację nie tylko organizacji polskich, ale i międzynarodowych, które prowadzą działalność zgodną z interesami polskiej gospodarki. W sytuacji zróżnicowanych interesów krajów UE przyjmowane są rozwiązania, które nie zawsze odpowiadają polskiej branży rafineryjnej.

Ryzyka oraz szanse wynikające z regulacji polskich i unijnych, które były kluczowe w 2013 r. i będą miały wpływ na działalność w 2014 r.

Regulacje dotyczące zapasów obowiązkowych

W 2013 r. dobiegły końca prace nad nowelizacją *Ustawy o zapasach ropy naftowej, produktach naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym*, mające na celu w szczególności implementację Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2009/119/WE, nakładającej na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych.

Przygotowana przez polski rząd nowelizacja Ustawy wprowadza korzystne dla producentów i importerów paliw rozwiązania, m.in. mechanizm stopniowego obniżenia wielkości zapasów obowiązkowych, utrzymywanych obecnie przez przedsiębiorców (do końca 2017 r. obniżenie łącznie o ok. 30%) – w zamian za obowiązkową, tzw. opłatę zapasową, wnoszoną przez przedsiębiorców w okresach miesięcznych. Dzięki obniżeniu całkowitej ilości zapasów utrzymywanych przez przedsiębiorców:

- zostaną częściowo uwolnione ogromne środki finansowe przedsiębiorców, dotychczas „zamrożone" w utrzymywanych zapasach,
- pewnej poprawie ulegnie struktura bilansów przedsiębiorców,
- zmniejszy się wpływ okresowych zmian cen rynkowych na wycenę aktywów przedsiębiorców oraz
- określonemu obniżeniu ulegną koszty logistyczne i administracyjne związane z zapasami obowiązkowymi.

Na skutek powyższego powinna ulec poprawie zdolność konkurencyjna przedsiębiorców na rynkach międzynarodowych. Nowelizacja wprowadza także niedyskryminacyjne i oczekiwane zasady tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych przez wszystkich funkcjonujących na polskim rynku producentów i importerów ropy i produktów naftowych.

Regulacje dotyczące poszukiwań i wydobycia węglowodorów

W 2013 r. jednym z kluczowych tematów, któremu poświęcaliśmy uwagę, były regulacje związane z poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów.

Konieczność implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz wzrost zainteresowania polskiego rządu rozwojem poszukiwań i wydobycia gazu niekonwencjonalnego, były przyczyną intensyfikacji prac nad dokumentami regulującymi działalność poszukiwawczo-wydobywczą w Polsce.

W związku z potrzebą jak najszybszej implementacji wspomnianej dyrektywy, a z drugiej strony koniecznością dostosowania regulacji pod kątem poszukiwań węglowodorów niekonwencjonalnych, prace nad zmianami w ustawie prawo geologiczne i górnicze przebiegały dwutorowo.

Dyrektywę dotyczącą projektów demonstracyjnych składowania dwutlenku węgla zaimplementowano ustawą z 27 września 2013 r. Ustawa weszła w życie 24 listopada 2013 r.

Natomiast regulacje dotyczące poszukiwań i wydobycia węglowodorów były przedmiotem prac i dyskusji w 2013 r. i trwają do chwili obecnej. 23 kwietnia 2014 r. Prezes Rady Ministrów przekazał do Sejmu *Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw z projektami wykonawczymi*. Przedłożony projekt legislacyjny stanowi duży postęp w stosunku do dotychczasowych propozycji regulacji sektora poszukiwawczo-wydobywczego węglowodorów w Polsce. Istnieje jednak wiele zapisów, których zmiana przyczyniłaby się do zbudowaniem jeszcze lepszego, przyjaznego dla przedsiębiorców i bezpiecznego dla naszego kraju systemu prawnego umożliwiającego efektywny rozwój sektora wydobywczego. Zagadnienia wymagające dalszego wyjaśnienia, doprecyzowania lub zmiany zapisów to w szczególności:

- prowadzenie badań geofizycznych w celu poszukiwania węglowodorów bez konieczności uzyskania koncesji - proponowany zapis umożliwia bowiem prowadzenie badań geofizycznych także na obszarze objętym koncesją węglowodorową udzieloną innemu podmiotowi; w ten sposób naruszone zostaje przysługujące mu na podstawie umowy użytkowania górniczego prawo do wyłącznego korzystania z przestrzeni objętej użytkowaniem górniczym,
- prowadzenie działalności poszukiwawczej bez konieczności pozyskania koncesji powoduje brak pewności, czy koncesja zostanie przyznana po przeprowadzeniu kosztownych poszukiwań. Będzie to skutkować zwiększeniem wyceny ryzyka takich działań przez przedsiębiorców, a co za tym idzie spowolnieniem tempa tych prac w kraju,
- kompleksowe rozwiązanie charakteru prawnego użytkowania górniczego,

- współdzielenie uprawnień do informacji geologicznej pozyskanej w ramach prowadzenia wspólnych operacji i kwestia posiadania praw z niej wynikających po rozpadzie konsorcjum,
- możliwość uzyskania decyzji koncesyjnej na wniosek przedsiębiorcy, w trybie bezprzetargowym,
- podniesienie opłaty eksploatacyjnej zwiększy koszty działalności poszukiwawczo-wydobywczej.

Kluczowe dla rozwoju procesu poszukiwań i wydobycia węglowodorów są bowiem przejrzyste i sprzyjające inwestorom regulacje prawne.

Przekazany do Sejmu projekt prawa uwzględnia uwagi zgłaszane do poprzednich projektów zmiany Prawa geologicznego i górniczego. W szczególności pozytywnie można ocenić:

- wprowadzenie możliwości uzyskania jednolitej koncesji obejmującej wszystkie fazy od poszukiwań do wydobycia węglowodorów,
- rezygnację z koncepcji ustanowienia Narodowego Operatora Kopalin Energetycznych (NOKE) i jego obligatoryjnego udziału w konsorcjach zamierzających prowadzić działalność w zakresie poszukiwania, rozpoznania i wydobycia węglowodorów,
- możliwość uzyskiwania koncesji przez konsorcjum podmiotów zainteresowanych wspólnym zagospodarowaniem danego obszaru koncesyjnego,
- propozycje zmian do Ustawy o Udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udział społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny oddziaływania na środowisko, jako zmierzające do usprawnienia procesu zagospodarowania złóż węglowodorów.

Regulacje Unii Europejskiej dotyczące biopaliw

W 2013 r. na forum Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego kontynuowane były prace nad zaproponowanymi w 2012 r. przez Komisję Europejską zmianami Dyrektywy 2009/28/WE, które nie przyniosły jednak finalnych rozstrzygnięć. Poszczególne Komisje, Europarlament, państwa członkowskie, jak również międzynarodowe organizacje branżowe prezentowały odmienne poglądy w kwestiach kluczowych dla przyszłości odnawialnych źródeł energii w transporcie, co doprowadziło do braku porozumienia. Prace nad proponowanymi zmianami będą kontynuowane.

Zaproponowane przez Komisję Europejską zmiany dyrektywy 2009/28/WE w zakresie biopaliw są efektem trwającej od kilku lat dyskusji dotyczącej przede wszystkim pośredniego wpływu biopaliw na zmianę użytkowania gruntów i konkurowania biopaliw o areały zdolne do wykorzystywania ich do produkcji żywności i paszy dla zwierząt *(ang. Indirect Land Use Change, ILUC)*.

Ponadto ukazało się Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych (NCW) na lata 2013-2018. Podkreślenia wymaga fakt, iż NCW został na lata 2013-2016 ustalony na jednolitym poziomie 7,10%.

Ukazało się również Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości współczynników redukcyjnych na lata 2014-2015. Należy zaznaczyć, iż w 2013 r. Grupa LOTOS korzystała z możliwości redukcji NCW, co miało pozytywny wpływ na obniżenie kosztów realizacji NCW.

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO_2)

W 2013 r. Rada UE zatwierdziła przyjętą przez Parlament Europejski propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą zawieszenia aukcji 900 mln uprawnień do emisji CO_2 w latach 2013-2015 *(ang. backloading)*. O tyle samo ma być zwiększona liczba uprawnień w kolejnych latach do 2020 r. Celem działania jest podniesienie cen uprawnień do emisji. Obecnie należy wziąć pod uwagę ryzyko, iż w następnym kroku Komisja Europejska zaproponuje trwałe usunięcie zawieszonych uprawnień z rynku.

W 2013 r. trwały prace rządowe nad nowelizacją ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, które mają wprowadzić wynikający z art. 7a dyrektywy 2009/28/WE Narodowy Cel Redukcyjny do polskiego porządku prawnego. Brak jest jednak jak dotąd zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym przejrzystych regulacji dotyczących metodyki wyliczania redukcji emisji. Będzie to zatem wymagało zwiększonego zaangażowania przedstawicieli branży we wsparcie administracji państwowej w procesie kształtowania prawa europejskiego i krajowego w tym zakresie.

Ryzyko reputacyjne i społeczne

Ryzyko reputacyjne

związane jest ze zdarzeniami, które mogą wpłynąć na sposób postrzegania naszej grupy kapitałowej i wartość marki LOTOS. Z uwagi na to, że większość ryzyk w poszczególnych segmentach działalności może taki wpływ powodować, zostały one ocenione zarówno w aspekcie finansowym, jak i reputacyjnym. Oba kryteria oceny są tak samo istotne, zatem ryzyka o dużych skutkach reputacyjnych podlegają szczegółowym analizom oraz opracowywane są plany ich ograniczania zgodnie z przyjętymi zasadami.

Ryzyko społeczne

dotyczy otoczenia Grupy Kapitałowej LOTOS i jej pracowników. W 2013 r. rozpoczęliśmy wdrożenie Programu Efektywność i Rozwój 2013-2015, którego założenia koncentrują się na podniesieniu efektywności i umożliwieniu wszystkim spółkom grupy kapitałowej dalszego dynamicznego rozwoju. Zdajemy sobie jednak sprawę, że planowane zmiany, szczególnie o charakterze restrukturyzacyjnym, mogą budzić niepokój i brak akceptacji wśród pracowników i najbliższego otoczenia organizacji. Z tego względu przeprowadziliśmy cykl spotkań pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS z zarządami Grupy LOTOS i spółek zależnych, podczas których omówiono założenia Programu oraz pojawiające się wątpliwości i obawy. Większość pracowników uczestniczących w dobrowolnych spotkaniach potwierdziła wysoki poziom zrozumienia dla wprowadzanych w Spółce zmian.

Rozumiem podstawowe założenia Programu Efektywność i Rozwój 2013-2015 (%)

poszczególnych projektów w miarę postępu ich realizacji.

Ryzyko nadużyć

jest rozumiane w Grupie Kapitałowej LOTOS jako celowe działania bądź zaniechania, stanowiące naruszenie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w wyniku których dopuszczająca się ich osoba odnosi nieuprawnione korzyści lub których rezultatem są straty ponoszone przez firmę, włączając wszelkie formy

działań korupcyjnych. W celu minimalizacji tego ryzyka wdrożyliśmy systemowe podejście w obszarze przeciwdziałania nadużyciom, polegające na kompleksowym i uporządkowanym działaniu w zakresie jego identyfikacji i oceny. W ramach wdrożonego systemu funkcjonują rozwiązania służące zapobieganiu, wykrywaniu oraz minimalizowaniu skutków wystąpienia nadużyć. System Przeciwdziałania Nadużyciom podlega corocznemu badaniu w ramach dojrzałości organizacyjnej Grupy LOTOS, a uzyskiwana ocena stanowi o skuteczności funkcjonujących rozwiązań w tym obszarze. (Więcej informacji)

Ryzyko w projektach

Ryzyko projektowe

dotyczy możliwości niezrealizowania lub zrealizowania z opóźnieniem lub z przekroczonym budżetem danego projektu. Gdy realizujemy istotne projekty, materializacja tego ryzyka może wpłynąć na działalność firmy i jej wynik finansowy poprzez zwiększone koszty inwestycji lub nieuzyskanie bądź opóźnienie zamierzonych zysków z projektu. W przypadku kluczowych projektów może też doprowadzić do braku realizacji celów strategicznych. W celu minimalizacji ryzyka wdrożyliśmy zarządzanie projektowe o jednolitych zasadach dla całej grupy kapitałowej. Dla każdego projektu przygotowywany jest m.in. Plan zarządzania ryzykiem. Dokonywana jest szczegółowa analiza i ocena poszczególnych ryzyk występujących w projektach i wyznaczane są działania je ograniczające oraz osoby odpowiedzialne za ich realizację. Realizacja każdego pojedynczego projektu jest na bieżąco monitorowana i raportowana zgodnie z przyjętymi zasadami.

Segment poszukiwawczo-wydobywczy

- Ryzyka poszukiwawcze
- Ryzyka techniczno-produkcyjne
- Ryzyka związane z realizacją projektów poszukiwawczo-wydobywczych
- Ryzyka finansowe

Ryzyka poszukiwawcze

Ryzyko szacowania zasobów i rezerw węglowodorów odkrytych otworami wiertniczymi

- z uwagi na niepewność rozpoznania parametrów złożowych mających wpływ na wielkość zasobów podajemy trzy warianty szacowanych objętości dotyczących rezerw kategorii 1P/2P/3P [(1)] oraz nieodkrytych zasobów perspektywicznych P10/P50/P90 [(2)] , zgodnie z zasadami międzynarodowej klasyfikacji SPE 2007.

Możliwe jest wystąpienie sytuacji, gdy zestaw wykonanych analiz geologicznych i sejsmicznych nie przynosi potwierdzenia zasobów po wykonaniu odwiertu i oszacowane zasoby są mniejsze niż zakładano. Istnieje także ryzyko, że w trakcie rozpoznania kolejnymi odwiertami odkrytego złoża zasoby ulegną zmniejszeniu, na skutek niekorzystnej zmienności parametrów złoża. Do bieżącego sposobu zarządzania ryzykiem zalicza się, w ramach szacowania rezerw i zasobów, określenie parametrów i wykonanie map rozkładu parametrów decydujących o zasobach, tj. obszaru i miąższości złoża, porowatości, nasycenia węglowodorami. Szacowanie wykonuje się także po wykonaniu nowego otworu na złożu lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wielkość rezerw w złożu.

Ryzyko odwiercenia negatywnego otworu bez przypływu węglowodorów

- dla oceny szansy sukcesu i odkrycia akumulacji węglowodorów używany jest wskaźnik PoS *(ang. probability of success)*. Wyliczany jest na podstawie czterech czynników, których prawdopodobieństwo zaistnienia jest oceniane wg skali 0–100%. Do bieżącego sposobu zarządzania ryzykiem zalicza się wykonywanie analiz geologicznych dla otworu poszukiwawczego. Z kolei przed podjęciem decyzji o lokalizacji i rozpoczęciu wiercenia kolejnego otworu produkcyjnego wykonuje się analizy inżynierii złożowej z zastosowaniem metod numerycznych (symulacje wydobycia) w celu określenia stopnia sczerpania w poszczególnych rejonach złoża.

[(1)] Rezerwy 1P – zasoby pewne, wolumen ze stopniem prawdopodobieństwa 90%; 2P – zasoby pewne i prawdopodobne, wolumen ze stopniem prawdopodobieństwa 50%; 3P - zasoby pewne, prawdopodobne i możliwe, wolumen ze stopniem prawdopodobieństwa 10%.
[(2)] P90 - ilość, która może być potencjalnie wydobyta ze stopniem pewności/prawdopodobieństwa 90%; P50 - ilość, która może być potencjalnie wydobyta ze stopniem pewności/prawdopodobieństwa 50%; P10 - ilość, która może być potencjalnie wydobyta ze stopniem pewności/prawdopodobieństwa 10%.

Ryzyka techniczno-produkcyjne

Ryzyko awarii urządzeń i infrastruktury wydobywczej z powodu ograniczonej trwałości lub niewłaściwej eksploatacji

– może ono skutkować stratami finansowymi w wyniku przerw w wydobyciu. Aby skutecznie zarządzać tym ryzykiem, prowadzimy szereg działań, w tym cykliczne przeglądy i remonty, pomiary wibracji i zużycia łożysk, a także poddajemy urządzenia okresowym inspekcjom przez instytucje certyfikujące.

Ryzyko eksploatacji infrastruktury, takie jak rozlew ropy, kolizja morska, pożar, erupcja

– może ono skutkować skażeniem ekologicznym, śmiercią pracownika, ograniczeniem lub wstrzymaniem produkcji, a także powodować konieczność poniesienia dużych nakładów finansowych związanych z usuwaniem szkód czy nałożonymi karami. Ryzyko o tym charakterze jest pochodną jakości eksploatacji infrastruktury poszukiwawczo-wydobywczej, stosowania adekwatnych rozwiązań technicznych oraz świadomości i kompetencji pracowniczych, w związku z czym są realizowane profilaktyczne działania związane z przeciwdziałaniem wystąpieniu tego typu sytuacji. Z kolei w celu minimalizacji skutków takich zdarzeń opracowaliśmy plany postępowania na wypadek ich wystąpienia.

Dzięki takiemu podejściu w 2013 r. w segmencie poszukiwawczo-wydobywczym nie odnotowano zdarzeń o charakterze zagrożenia bezpieczeństwa procesowego, spełniających wymogi definicji podanej w Zalecanych Praktykach Amerykańskiego Instytutu Naftowego nr 754 (API RP 754) w odniesieniu do działalności wydobywczej.

Ryzyka związane z realizacją projektów poszukiwawczo-wydobywczych

Ryzyko braku pełnej kontroli nad realizacją wspólnych przedsięwzięć

– z uwagi na zaangażowanie w projekt przynajmniej dwóch partnerów ryzyko to może skutkować realizacją projektu niezgodnie z oczekiwaniami Grupy Kapitałowej LOTOS. Minimalizujemy je zatem poprzez właściwe określenie akceptowalnych warunków udziału w projekcie, odpowiednie zbadanie udziałowców projektu, ich celów, motywów, pozycji finansowej, struktury właścicielskiej, wizerunku poprzez wykorzystanie zespołów wewnętrznych i wywiadowni gospodarczych. Istotne jest także właściwe określenie wspólnych interesów, analiza uregulowań prawnych, podatkowych, biznesowych w procesie due diligence, a także analiza umów partnerskich pod kątem zabezpieczenia własnych interesów. Minimalizacja ryzyka to także wypracowanie odpowiedniej strategii działań negocjacyjnych na etapie zawiązywania współpracy i jej realizacji, bieżące monitorowanie zapisów umów, opiniowanie oraz zatwierdzanie budżetów i harmonogramów, powoływanie komisji, rekomendowanie podjęcia decyzji przez odpowiednie organy statutowe.

Wszystkie powyższe działania były realizowane w 2013 r. zarówno na posiadanych koncesjach w układzie partnerskim w Norwegii, jak i w Polsce. Przykładem polskiego projektu jest przede wszystkim współpraca na złożach gazowych B4/B6 z partnerem CalEnergy Resources.

Ryzyko niewłaściwego zaangażowania kapitałowego

– związane z realizacją umów partnerskich, które może skutkować stratami finansowymi. W celu zapobieżenia materializacji ryzyka dbamy o to, aby właściwie definiować cel i akceptowalne warunki udziału w projekcie. Każdorazowo określamy narzędzia analityczne dostosowane do oceny projektu kapitałowego, tworzymy zespoły interdyscyplinarne do wykonania analiz ekonomicznych, prawnych, podatkowych czy technicznych.

Ryzyko braku odzyskania części kapitału zaangażowanego w projekt YME

– z uwagi na wagę projektu YME, jest on pod szczególnym nadzorem. Realizujemy wiele działań minimalizujących ryzyka z nim związane. Prowadzimy prace mające na celu sprzedaż udziałów w złożu YME. Zdefiniowaliśmy dwa podprojekty – usunięcie platformy MOPU *(ang. Mobile Offshore Production Unit)* ze złoża oraz złożenie nowego planu zagospodarowania złoża YME do Ministerstwa Ropy i Energii Norwegii, dla zwiększenia wartości sprzedawanych udziałów. W ramach minimalizacji ryzyka podpisano porozumienie z SBM, producentem platformy, na mocy którego zobowiązał się on do pokrycia kosztów usunięcia jej ze złoża i wypłacił odszkodowanie partnerom konsorcjum. W 2013 r. przeprowadziliśmy także proces wyboru kontrahenta na usunięcie MOPU ze złoża. Na bieżąco prowadziliśmy analizę jakości wykonywanych przez operatora prac, budowaliśmy porozumienie między partnerami nie będącymi operatorami konsorcjum dla wzmocnienia stanowiska, zaangażowaliśmy w proces międzynarodowych doradców, a także dla zwiększenia kontroli, oddelegowaliśmy pracownika do pracy u operatora. Ponadto prowadziliśmy rozmowy z władzami norweskimi w celu transparentnego potwierdzenia chęci kontynuacji działań na Szelfie Norweskim wraz ze wskazaniem planowanych kroków.

Ryzyko złych warunków pogodowych

– jest to istotny czynnik ryzyka w środowisku morskim, który może opóźnić realizowane projekty, a w ekstremalnych przypadkach wymusić przerwy w wydobyciu. W celu minimalizacji negatywnych skutków materializacji ryzyka wdrażane są systemy stałego monitoringu warunków pogodowych i uruchamiania procedur związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa.

Ryzyka finansowe

Niezwykle istotne dla funkcjonowania segmentu w 2013 r. były następujące ryzyka finansowe: makroekonomiczne, ograniczenia finansowania inwestycji oraz zmian przepisów prawnych, w tym podatkowych. Szerzej opisano je w ryzykach z segmentu finansowego. (Więcej informacji)

Segment operacyjny

- Ryzyko techniczne
- Ryzyko związane z bezpieczeństwem pracy
- Ryzyko związane z limitami uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO2)
- Ryzyko związane ze zmianami legislacyjnymi w zakresie REACH
- Ryzyko zaostrzenia wymagań jakościowych dla produktów naftowych
- Ryzyko wstrzymania lub ograniczenia dostępności gazu ziemnego
- Ryzyka środowiskowe

Ryzyko techniczne

Ryzyko techniczne, związane z możliwością wystąpienia poważnych awarii lub trwałych uszkodzeń infrastruktury

- materializacja tego ryzyka może poważnie wpłynąć na działalność i wyniki finansowe poprzez konieczność poniesienia dodatkowych nakładów na naprawę lub wymianę urządzeń, a także poprzez przerwy i zakłócenia w procesie produkcyjnym. Realizujemy wiele działań mających na celu jego ograniczenie. Prowadzimy priorytetyzację urządzeń, czyli analizę ich krytyczności, stosujemy technologie i urządzenia spełniające kryteria najlepszych dostępnych technik *(ang. Best Available Techniques, BAT)*, wykorzystujemy systemy zatrzymania instalacji w celu zapobiegania niekontrolowanemu rozwojowi sytuacji awaryjnej, a same instalacje procesowe wyposażone są w systemy bezpieczeństwa i ochrony. Dodatkowo w celu podniesienia standardów w zakresie badań i oceny stanu technicznego urządzeń ciśnieniowych rozpoczęliśmy prace nad wdrożeniem metody *Risk Based Inspection*, wykorzystującej zasady oceny ryzyka. Prowadzimy także prace w zakresie zastosowania metody *Risk Based Work Selection*, która polega na planowaniu prac utrzymania ruchu na podstawie wcześniej dokonanej analizy ryzyka dla poszczególnych urządzeń. Działania te pozwolą nam na jeszcze sprawniejsze i bardziej efektywne zarządzanie infrastrukturą Grupy LOTOS.

W 2013 r. przeprowadziliśmy Postój Remontowy Wiosna 2013, w wyniku którego wykonano kilkadziesiąt tysięcy zadań, dokonano przeglądu, naprawy lub wymiany łącznie ponad 5 tys. urządzeń. Postój remontowy był również okazją do wykonania wszystkich niezbędnych inspekcji i prób urządzeń podlegających certyfikacji ze strony Urzędu Dozoru Technicznego (UDT). Wszystkie aparaty i rurociągi, które podlegają wymogom UDT, pomyślnie przeszły próby i uzyskały dopuszczenia do eksploatacji na kolejny okres, co zwiększa bezpieczeństwo procesowe rafinerii. (więcej informacji)

Należy podkreślić, iż w 2013 r. nie doszło w gdańskiej rafinerii Grupy LOTOS do zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu procesowemu, spełniających wymogi definicji podanej w Zalecanych Praktykach Amerykańskiego Instytutu Naftowego nr 754 (API RP 754).

Ryzyko wstrzymania lub ograniczenia dostępności gazu ziemnego

Ryzyko wstrzymania lub ograniczenia dostępności gazu ziemnego

– obecnie gaz ziemny to główny nośnik energetyczny, doprowadzony do rafineryjnej sieci gazu opałowego, z której zasila on piece technologiczne, a także oddzielnie zakładową elektrociepłownię. Gaz ziemny jest również surowcem dla dwóch wytwórni wodoru. Materializacja tego ryzyka może skutkować okresowym zmniejszeniem sprzedaży wybranych produktów oraz wzrostem kosztów działalności. W celu zmniejszenia skutków ryzyka cały czas utrzymujemy infrastrukturę, pozwalającą przełączyć się na źródła zasilania, które były wykorzystywane przed wprowadzeniem gazu ziemnego.

Ryzyko związane z bezpieczeństwem pracy

Ryzyko związane z bezpieczeństwem pracy

– dotyczy możliwych wypadków i innych zagrożeń związanych z narażeniem pracowników na oddziaływanie czynników niebezpiecznych i uciążliwych. Udoskonalamy i wdrażamy rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zapewnienie bezpiecznych warunków pracy wszystkim osobom przebywającym lub pracującym na terenie i na rzecz Spółki. Kontrahentom przekazujemy wewnętrzne wymagania za pomocą portalu „Wymagania Grupy LOTOS dla kontrahentów". Regularnie kontrolujemy poprawność stosowania zasad postępowania i egzekwujemy realizację działań pokontrolnych. Dodatkowo prowadzimy programy uświadamiające i motywujące do przestrzegania zasad bezpiecznej pracy. (więcej informacji)

Ryzyko związane z limitami uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO_2)

Ryzyko związane z limitami uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO_2)

- dotyczy braku odpowiedniej liczby uprawnień do emisji CO_2, którego konsekwencją będą konieczne do poniesienia koszty w celu zakupu odpowiedniej liczby jednostek. Rok 2013 był pierwszym rokiem obowiązywania Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień do emisji CO_2 na lata 2013-2020 (tzw. KPRU III). Był to rok nietypowy. Do tej pory rafinerie ropy naftowej otrzymywały uprawnienia wyliczone w oparciu o wykorzystanie mocy przerobowych, a od 2013 r. po raz pierwszy miały otrzymać uprawnienia wyliczone według tzw. klucza benchmarkowego (wskaźnikowego) z wykorzystaniem wskaźnika CWT *(ang. Complexity Weighted Tonnage – tony ważonej po złożoności zakładu)*. Nietypowe było również to, że Komisja Europejska nie tylko nie zatwierdziła przydziału darmowych uprawnień dla instalacji uczestniczących w Systemie Handlu Uprawnieniami do emisji CO_2, ale również zmieniała ogólne zasady tego przydziału. W związku z tym Grupa LOTOS, tak jak pozostali uczestnicy tego systemu, narażona była na ryzyko podejmowania działań przy braku jasnych zasad przydziału uprawnień w 2013 r.

Według informacji z Ministerstwa Środowiska, Grupa LOTOS otrzyma 1.521.342 uprawnienia do emisji CO_2 na umorzenie emisji za 2013 r., a 11.303.332 uprawnienia na cały okres rozliczeniowy 2013-2020. Już dziś wiemy zatem, że będzie to skutkować niedoborem uprawnień i koniecznością ich dokupienia. W celu zmniejszenia ilości dokupowanych uprawnień do emisji, podjęliśmy się w ubiegłych latach wykonania szeregu zadań inwestycyjnych, takich jak wprowadzenie gazu ziemnego do systemu energetycznego oraz jako podstawowego surowca do produkcji wodoru, odzyskiwanie gazów zrzutowych, modernizacje pieców technologicznych, a także wdrażanie programu stałej poprawy efektywności energetycznej jednostek produkcyjnych rafinerii.

Ryzyka środowiskowe

Ryzyka środowiskowe

– dotyczą potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko stwarzanego przez Grupę LOTOS. Są one powiązane z wieloma ryzykami, zwłaszcza technicznym i procesowym, gdyż ich materializacja może powodować zagrożenie dla otoczenia (np. poprzez zwiększoną emisję spalin, wyciek węglowodorów do gruntu itp.). Z tego względu, każde zidentyfikowane przez nas ryzyko wyceniane jest także pod kątem skutków środowiskowych i wdrażane są właściwe środki zapobiegawcze. Dodatkowo w celu spełnienia wszystkich środowiskowych wymagań prawnych monitorujemy na co dzień przepisy prawa krajowego i wspólnotowego, a w miarę możliwości czynnie uczestniczymy w procesie legislacyjnym. Uzyskiwanie wszelkich pozwoleń i decyzji odbywa się z odpowiednim wyprzedzeniem, uwzględniającym ryzyko przedłużenia się postępowania administracyjnego.

Ryzyko związane ze zmianami legislacyjnymi w zakresie REACH

Ryzyko związane ze zmianami legislacyjnymi w zakresie REACH

(ang. Registration, Evaluation, Authorisation & Restriction of Chemicals) – obecnie ryzyko to związane jest w szczególności z umieszczeniem stosowanego w Grupie LOTOS rozpuszczalnika EDC (1,2–dichloroetan) na liście priorytetowej do włączenia do Załącznika XIV do rozporządzenia REACH. Jeśli ostatecznie substancja ta zostanie umieszczona w Załączniku XIV, oznaczać to będzie konieczność uzyskania stosownego zezwolenia na jej zastosowanie. W związku z tym prowadzimy szereg działań mających na celu minimalizację ryzyka w tym obszarze, m.in. w 2013 r. przystąpiliśmy do konsorcjum EDC DU Consortium, zrzeszającego dalszych użytkowników stosujących substancję EDC, w ramach którego zostanie opracowana niezbędna dokumentacja do wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie. Dodatkowo uruchomiliśmy wewnętrzny projekt, w ramach którego koordynujemy opisane wyżej działania. Niezależnie prowadzimy także działania modernizacyjne instalacji, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu zmian wymagań prawnych dotyczących przyszłych ograniczeń w stosowaniu rozpuszczalnika EDC.

Ryzyko zaostrzenia wymagań jakościowych dla produktów naftowych

Ryzyko zaostrzenia wymagań jakościowych dla produktów naftowych

- dotyczy m.in. potencjalnych problemów z terminowym dostosowaniem się do przyszłych standardów jakościowych. W związku z powyższym monitorujemy projekty nowych norm i rozporządzeń, mających wpływ na naszą działalność produkcyjną i handlową, śledzimy plany różnych organów, instytucji i organizacji międzynarodowych, takich jak Komisja Europejska, czy Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO). Dzięki uczestnictwu w pracach Komitetu Technicznego 222 Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do spraw przetworów naftowych i cieczy eksploatacyjnych, mamy możliwość opiniowania projektów norm europejskich w fazie ich powstawania. Dodatkowy wpływ na poziom wymagań jakościowych, zwłaszcza dla paliw silnikowych, uzyskujemy dzięki uczestnictwu w pracach Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego.

Segment finansowy

W Grupie LOTOS funkcjonuje Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym, które koordynuje i nadzoruje działania zapewniające, że decyzje podejmowane przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS będą zoptymalizowane pod kątem ryzyka finansowego. Prowadzone działania mają na celu zapewnienie aktualności, spójności i zgodności polityki zarządzania ryzykiem finansowym z celami strategicznymi koncernu oraz zapewnienie sprawności, efektywności i bezpieczeństwa operacyjnego w zakresie procesu zarządzania ryzykiem finansowym.

W Spółce powołaliśmy także Komitet Ryzyka Cenowego i Tradingu, którego jednym z celów jest nadzór i koordynacja procesu zarządzania ryzykiem cenowym w Grupie LOTOS w ramach: ryzyka cen ropy naftowej i produktów naftowych (w tym cen biopaliw i biokomponentów), cen gazu ziemnego oraz cen pozostałych surowców, ryzyka cen uprawnień do emisji CO_2 oraz ryzyka cen energii elektrycznej.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem finansowym i minimalizacji zagrożenia błędami, wszelkie dane wykorzystywane dla tych potrzeb są weryfikowane, a decyzje podejmowane na podstawie dokładnych analiz, zgodnie z obowiązującą polityką zarządzania ryzykiem, strukturą limitów i procedurami operacyjnymi. Zasady i instrumenty zarządzania ryzykiem finansowym oraz wpływ najistotniejszych czynników ryzyka na kształtowanie się poszczególnych pozycji wyników finansowych, zostały przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. (zobacz Dodatkowe informacje i objaśnienia)

- Ryzyko cen surowców i produktów naftowych
- Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO2)
- Ryzyko utraty płynności
- Ryzyko walutowe
- Ryzyko stopy procentowej
- Ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania
- Ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych
- Ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych
- Ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego

Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

– w zakresie zarządzania tym ryzykiem kontynuujemy prace nad przygotowaniem nowej polityki zarządzania nim. Działanie to jest uzależnione od wdrożenia systemu *Energy Trading and Risk Management* (ETRM). W 2012 r. rozpoczęliśmy prace nad wprowadzeniem systemu Allegro 8.0, a zakończenie całego projektu planowane jest na 2014 r.

Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO_2)

Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO_2)

- w 2013 r. Grupa LOTOS zarządzała fazą III Europejskiego Systemu Handlu Uprawnieniami do emisji CO_2 przypadającą na lata 2013-2020. Ze względu na brak płynności rynku terminowego oraz niestabilność pozycji bazowej w horyzoncie do 2020 r. okres zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla w III fazie został ograniczony do końca 2019 r. Jednakże wraz z upływem czasu rok 2020 zostanie włączony do zarządzania ryzykiem. Szczegółowe informacje na temat ekspozycji oraz otwartych transakcji pochodnych na dzień 31.12.2013 r. zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym. (więcej informacji)

Ryzyko utraty płynności

Ryzyko utraty płynności

– jest to jedno z kluczowych ryzyk z punktu widzenia funkcjonowania Grupy LOTOS, związane z zapewnieniem terminowej realizacji wszystkich zobowiązań. Zarządzanie płynnością koordynowane jest w przekroju grupy kapitałowej w oparciu o aktualne prognozy płynności. W procesie wykorzystywane są instrumenty finansowe (m.in. struktura cash pool, zdywersyfikowane źródła finansowania), optymalizowany jest kapitał obrotowy, w tym terminy płatności w spółkach grupy kapitałowej i w umowach z kontrahentami oraz stosowane są rozwiązania informatyczne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo i efektywność procesu.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe

– zarządzanie nim reguluje „Strategia zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS". Walutą rynku, na którym działamy, jest dolar amerykański (USD), w związku z czym, z tytułu działalności operacyjnej mamy strukturalnie długą pozycję w USD. Waluta ta została przyjęta do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów, w tym związanych z finansowaniem Programu 10+. W Grupie Kapitałowej LOTOS funkcjonuje rozwiązanie tzw. Bank Grupy, które pozwala spółkom z grupy kapitałowej na zawieranie transakcji wymiany walut z Grupą LOTOS, co ma odzwierciedlenie w większej efektywności procesu zarządzania ryzykiem walutowym.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej

- związane jest z przewidywanym harmonogramem spłat kredytów na finansowanie zapasów oraz finansowanie Programu 10+ i wynikającą z tego wysokością odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD.

Ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania

Ryzyko ograniczenia lub zmiany warunków dostępu do zewnętrznego finansowania

- minimalizujemy je dzięki współpracy z optymalną i zróżnicowaną grupą wiarygodnych kredytowo podmiotów, wykorzystaniu szerokiej gamy instrumentów finansowych, wypełnianiu obowiązków informacyjnych, monitoringowi i dotrzymywaniu wskaźników i kowenantów finansowych oraz wypełnianiu wszystkich innych zobowiązań bankowych. Prowadzimy także monitoring pozycji finansowej i ogólnej sytuacji banków uczestniczących w finansowaniu Grupy Kapitałowej LOTOS oraz zagrożeń w dostępie do finansowania, wynikających z uwarunkowań rynków finansowych na świecie.

Ryzyko ograniczenia finansowania inwestycji jest znaczące szczególnie dla obszaru poszukiwawczo-wydobywczego. Jako że jest ono pochodną jakości danego projektu, każdy projekt przygotowywany jest z należytą dokładnością zgodnie z przyjętymi zasadami. Bieżący sposób zarządzania ryzykiem sprowadza się do oceny stopnia dojrzałości projektu do finansowania poprzez określenie jego dojrzałości technicznej i organizacyjnej, prawnej, administracyjnej, a także finansowej. W kolejnym kroku prowadzony jest sondaż rynku bankowego w celu weryfikacji możliwości i warunków pozyskania finansowania.

Ostatnim dużym projektem z obszaru poszukiwawczo-wydobywczego, dla którego prowadzono proces pozyskania finansowania był projekt zagospodarowania złoża B8. Dzięki przyjętej ścieżce postępowania zorganizowano finansowanie zarówno przez banki komercyjne, jak i inne instytucje finansujące (Polskie Inwestycje Rozwojowe).

Ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych

Ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych

– ograniczamy je poprzez zawieranie transakcji wyłącznie z instytucjami finansowymi lub firmami spełniającymi następujące wymogi: minimalny akceptowany rating posiadany w agencjach ratingowych oraz odpowiednia gwarancja w przypadku braku własnego ratingu na wymaganym poziomie, wystawiona przez instytucję finansową lub firmę posiadającą minimalny akceptowalny rating w agencjach oraz spełniającą wymogi przyjęte przez Grupę LOTOS i wynikające z zobowiązań umownych. Limity partnerów transakcji finansowych są wyznaczane w referencji do kapitałów własnych Spółki oraz wskaźnika bazującego na poziomach na bieżąco aktualizowanych ratingów agencyjnych. Wykorzystanie limitów jest okresowo monitorowane.

Ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych

Ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych

- w Grupie Kapitałowej LOTOS wdrożyliśmy procedurę, zgodnie z którą weryfikacji podlega zdolność kredytowa kontrahentów, starających się o przyznanie otwartego limitu kredytowego. W Grupie LOTOS limit taki przyznawany jest w referencji do oceny wiarygodności kredytowej partnerów handlowych, powstałej na podstawie analizy dostępnych danych dotyczących badanej firmy. Ostateczną decyzję o poziomie limitu kredytowego podejmuje osoba wyznaczona zgodnie z określonymi kompetencjami. Wykorzystanie limitów jest na bieżąco monitorowane.

Ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego

Ryzyko niekorzystnych zmian przepisów podatkowych, interpretacji lub orzecznictwa sądowego

– może ono skutkować wzrostem istotnych obciążeń podatkowych (akcyzy, podatku od nieruchomości, CIT), a także powstaniem ryzyka podatkowego w transakcjach, w których przedtem ono nie występowało. Różnice występujące w interpretacji prawnej przepisów podatkowych powodują niepewność w działalności, a w transakcjach zagranicznych mogą prowadzić do utraty wiarygodności i konieczności rezygnacji z korzystnych przedsięwzięć.

Towarzyszące działalności polskich przedsiębiorstw ryzyko podatkowe można uznać za wysokie i stale rosnące. Jednym z czynników ryzyka jest nieprzestrzeganie przez ustawodawcę zasady *vacatio legis* przy wprowadzaniu zmian w przepisach prawa podatkowego. Uniemożliwia to dostosowanie działalności do nowych wymogów i może narazić przedsiębiorstwo na dodatkowe koszty lub sankcje. W sytuacjach, gdy zidentyfikowane zostaje ryzyko podatkowe wynikające z możliwości wystąpienia różnic interpretacyjnych, korzystamy z możliwości uzyskania wiążących interpretacji przepisów, wydawanych przez Ministra Finansów. Jako członek liczących się organizacji zrzeszających pracodawców i przedsiębiorców, bierzemy także udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych, co daje nam możliwość odpowiedniej reakcji na zmieniające się otoczenie prawne. Wobec licznych zmian interpretacyjnych i nowych przepisów stale aktualizujemy wewnętrzne procedury w celu przestrzegania wymogów prawa oraz identyfikacji i minimalizacji ryzyka podatkowego, a zwłaszcza jego wpływu na sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS.

Ryzyko zmian przepisów prawnych, w tym podatkowych, jest w szczególności istotne w działalności poszukiwawczo-wydobywczej, gdyż może skutkować nie tylko obniżonymi zyskami, ale i opóźnieniem realizacji projektów. Monitorujemy przepisy prawne zarówno w Polsce, jak w innych krajach UE oraz Norwegii (koncentrujemy się na obszarach o stabilnym systemie podatkowym i wysokich standardach, w związku z czym ryzyko gwałtownych zmian jest ograniczone). Bierzemy udział w konsultacjach społecznych i branżowych projektów ustaw, korzystamy z pomocy doradcy prawno-podatkowego w ocenie skutków proponowanych zmian, w formułowaniu uwag i komentarzy do ustaw, a także w działalności lobbingowej. W 2013 r. podejmowaliśmy szereg działań, których efektem jest wypracowanie korzystniejszych rozwiązań w stosunku do pierwotnej wersji proponowanych przepisów o nowym podatku od węglowodorów, a także zainicjowanie wielu poprawek do prawa geologicznego i górniczego.

Segment handlowy

- Ryzyka związane z dywersyfikacją dostaw
- Ryzyko konkurencji
- Ryzyko mniejszego popytu krajowego
- Ryzyko wzrostu szarej strefy
- Ryzyko związane z bezpieczeństwem transportu morskiego

Ryzyka związane z dywersyfikacją dostaw

Ryzyka związane z dywersyfikacją dostaw

– w Grupie LOTOS dostawy surowców realizowane są głównie poprzez system rurociągów i transport morski, dlatego głównymi czynnikami ryzyka w tym obszarze są sytuacja polityczna w państwach eksportujących ropę naftową oraz sprawność infrastruktury. Kontynuujemy działania związane z przyjętą polityką dywersyfikacji kierunków i źródeł dostaw ropy naftowej poprzez koncentrację na następujących aspektach:

- bezpieczeństwie dostaw ropy naftowej: sukcesywne zwiększanie aktywności na międzynarodowym rynku ropy, regularne kontraktowanie dostaw różnych gatunków ropy z morza – z jednoczesnym stworzeniem możliwości radykalnego zwiększenia ich udziału w całości dostaw ropy do rafinerii w przypadku zagrożenia ciągłości dostaw z kierunku podstawowego, zwiększenie roli własnego wydobycia,
- poprawie konkurencyjności – poprzez pełne wykorzystanie nadmorskiej lokalizacji rafinerii w Gdańsku i możliwość otrzymywania dostaw surowca przez dwa niezależne od siebie kanały - ropy rosyjskiej poprzez rurociąg „Przyjaźń" oraz różnych gatunków ropy dostępnej poprzez Naftoport.

Odpowiedni dobór gatunków ropy i kierunków dostaw wynika z prowadzonej w sposób ciągły optymalizacji w celu maksymalizacji marży zintegrowanej.

Ryzyko konkurencji

Ryzyko konkurencji

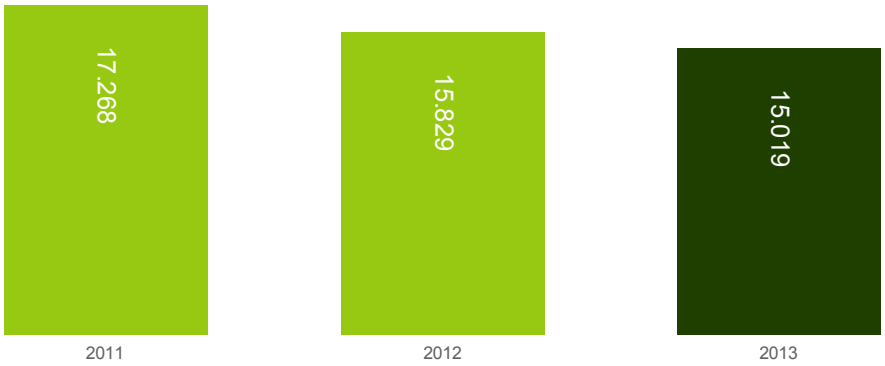
– z uwagi na konieczność uwzględniania warunków rynkowych w polityce cenowej może ono skutkować spadkiem marży i mniejszymi zyskami. Czynnikami ryzyka są tu zarówno nieustanna konkurencja cenowa na rynku paliw, ale także duża dynamika zmian zachodzących w ogólnoświatowej sytuacji makroekonomicznej. Doskonalimy narzędzia do monitorowania parametrów związanych z cenami i marżami. W sferze handlu detalicznego dywersyfikujemy rynek, uwzględniając segmenty mniej podatne na obniżające marżę decyzje konkurencji, a także prowadzimy działania ukierunkowane na trwałe pozyskanie klientów.

Ryzyko mniejszego popytu krajowego

Ryzyko mniejszego popytu krajowego

– jest ono spowodowane m.in. czynnikami makroekonomicznymi, takimi jak spowolnienie gospodarcze, spadek inwestycji i produkcji przemysłowej. Na ograniczenie konsumpcji naszych produktów i usług ma wpływ także rosnąca stopa bezrobocia. Z tego powodu realizujemy sprzedaż poprzez różne kanały dystrybucji, prowadzimy politykę cenową zapewniającą konkurencyjność produktów, a także optymalizujemy koszty operacyjne.

Konsumpcja benzyny i oleju napędowego w Polsce w latach 2011-2013 (tys. ton)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPIHN.

Ryzyko wzrostu szarej strefy

Ryzyko wzrostu szarej strefy

– w ostatnich latach można zaobserwować w Polsce wzrost nielegalnego obrotu szczególnie olejem napędowym i benzynami, co znacząco wpływa także na sprzedaż produktów Grupy Kapitałowej LOTOS. W ocenie Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego (POPiHN) straty z tego tytułu mogą być coraz wyższe. To, czy sytuacja ulegnie poprawie, będzie zależało zwłaszcza od nowych regulacji prawnych, nad którymi trwają prace na szczeblu rządowym. Prace nad zmianami legislacyjnymi wspierane są przez POPiHN, w ramach której wspólnie z pozostałymi koncernami wspieramy i finansujemy działania mające na celu dostarczenie odpowiednich danych i analiz rynkowych niezbędnych do oceny rozmiaru szarej strefy i ryzyka z nią związanego.

Ryzyko związane z bezpieczeństwem transportu morskiego

Ryzyko związane z bezpieczeństwem transportu morskiego

– prowadzimy działania mające na celu ograniczenie ryzyka katastrofy ekologicznej w przypadku wycieku węglowodorów z tankowców. Współpracujemy z dostawcami usług transportu morskiego posiadającymi flotę o wysokim standardzie technicznym i respektującymi wymagania konwencji morskich. Nasi armatorzy spełniają restrykcyjne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom morskim. Dodatkowo w 2013 r. przeprowadziliśmy analizy możliwości zastosowania w naszej organizacji zaostrzonych standardów bezpieczeństwa w tym obszarze.

Wypowiedź Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego Grupy LOTOS, Przewodniczącej Rady ds. etyki, Lidera Strategii CSR

w obszarze etyki i przeciwdziałania nadużyciom w działalności biznesowej

> Zwiększanie odporności organizacji na nadużycia w perspektywie roku 2015 znajduje swoje odzwierciedlenie w celu kluczowym Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS, rozumianym jako udoskonalenie sposobu zarządzania poprzez dbałość o etykę postępowania i transparentność procesów biznesowych oraz zabezpieczanie organizacji przed ryzykiem niezgodności zagrażających jej funkcjonowaniu. Wypełnienie tego celu jest przez nas realizowane poprzez Program etyczny oraz Program zarządzania ryzykiem nadużyć.

Beata Ossowska-Lango
Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego Grupy LOTOS, Przewodnicząca Rady ds. etyki, Lider Strategii CSR w obszarze etyki i przeciwdziałania nadużyciom w działalności biznesowej

Zwiększanie odporności organizacji na nadużycia w perspektywie roku 2015 znajduje swoje odzwierciedlenie w celu kluczowym Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS, rozumianym jako udoskonalenie sposobu zarządzania poprzez dbałość o etykę postępowania i transparentność procesów biznesowych oraz zabezpieczanie organizacji przed ryzykiem niezgodności zagrażających jej funkcjonowaniu. Wypełnienie tego celu jest przez nas realizowane poprzez Program etyczny oraz Program zarządzania ryzykiem nadużyć.

Z początkiem 2013 roku zaczął obowiązywać kluczowy dla Programu etycznego dokument, jakim jest Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS. Decyzją Zarządu Grupy LOTOS ustanowione zostały także odpowiednie rozwiązania instytucjonalne, zapewniające skuteczne wdrożenie i funkcjonowanie Programu, takie jak Rada ds. etyki i Rzecznik ds. etyki. Jednym z pierwszych działań nowo powołanej Rady było zwrócenie się do pracowników z zaproszeniem do konsultacji społecznych dotyczących oceny obecnego poziomu kultury etycznej organizacji oraz preferowanego modelu wyłonienia przyszłego Rzecznika ds. etyki. W konsultacjach wzięło udział ponad pół tysiąca pracowników grupy kapitałowej.
Zdecydowana większość z nich oceniła podejmowane przez firmę działania w zakresie budowy pożądanej kultury etycznej jako adekwatne do potrzeb, a ją samą jako bardzo potrzebną w codziennej pracy. Bez wątpienia do takich wyników przyczyniły się kompleksowe działania komunikacyjne i edukacyjne kierowane do wszystkich pracowników LOTOSU. Rozpoczęliśmy także działania wobec naszych kluczowych kontrahentów, upowszechniając wśród nich przyjęte przez nas wartości i zasady etycznego postępowania w działalności biznesowej.

Ustanowienie Kodeksu etyki poprzedziliśmy opracowaniem i zakomunikowaniem w 2012 roku innego ważnego dokumentu, tj. Polityki przeciwdziałania nadużyciom. Wyznaczyliśmy osoby odpowiedzialne i koordynujące działania w zakresie przeciwdziałania nadużyciom oraz udostępniliśmy kanały zgłoszeń podejrzeń nadużyć wraz z odpowiednimi rozwiązaniami organizacyjno-procesowymi. Ponadto podjęliśmy działania mające na celu edukację pracowników w zakresie przeciwdziałania nadużyciom oraz wzrost świadomości istotności funkcjonowania systemu przeciwdziałania nadużyciom.

W 2013 roku przeprowadziliśmy okresową ocenę poziomu ryzyka nadużyć w poszczególnych procesach. Jej celem było wytypowanie tych spośród nich, w przypadku których poziom ryzyka nadużyć z punktu widzenia Spółki jako całości jest największy. Stanowiło to podstawę do wskazania procesów, jakie zostaną poddane w najbliższym czasie pogłębionym przeglądom. Zgodnie z przyjętą Strategią społecznej odpowiedzialności do 2015 roku planujemy podjęcie działań zmierzających do kompleksowego objęcia procesem zarządzania ryzykiem nadużyć całej grupy kapitałowej.

Charakterystyczną cechą naszych działań w ramach systemu przeciwdziałania nadużyciom jest transparentność komunikacji towarzyszącej wdrażaniu obu programów. Kluczowe dokumenty oraz kanały służące zgłaszaniu nieprawidłowości podane są do publicznej wiadomości. Otwarcie komunikujemy zagadnienia etyczne także w naszym łańcuchu dostaw. Jest to zgodne z wartościami etycznymi LOTOSU, które mają swoje źródło w kulturze firmy i idei odpowiedzialności biznesu.

Podejmowane przez nas działania znalazły w 2013 roku odzwierciedlenie w stosunkowo wysokiej ocenie uzyskanej przez Grupę LOTOS w zakresie dojrzałości organizacyjnej. Osiągnęliśmy ją w znacznym stopniu dzięki wysiłkom poczynionym w ostatnich latach, ukierunkowanym na zabezpieczenie wartości i funkcjonowania przedsiębiorstwa, których wyrazem są sprawnie działający system kontroli wewnętrznej oraz rozwiązania tworzące ład korporacyjny i służące zapewnieniu zgodności.

System przeciwdziałania nadużyciom

Etyka i przeciwdziałanie nadużyciom to jeden z obszarów Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS 2012-2015, przyjętej przez Zarząd Grupy LOTOS w 2012 r. W jego ramach sformułowany został cel kluczowy, jakim jest udoskonalenie sposobu zarządzania poprzez dbałość o etykę postępowania i transparentność procesów biznesowych oraz zabezpieczanie organizacji przed ryzykiem nieprawidłowości zagrażających jej funkcjonowaniu.

W celu osiągnięcia zakładanego celu w tym samym roku w Grupie Kapitałowej LOTOS ustanowiliśmy system przeciwdziałania nadużyciom, który podlega ciągłemu rozwojowi. Podstawą budowy systemu, a także jego dalszego doskonalenia były dla nas wytyczne zawarte w dokumencie *„Managing the Business Risk of Fraud: A Practical Guide"*, opracowanym przez Instytut Audytorów Wewnętrznych, Amerykański Instytut Biegłych Księgowych oraz Stowarzyszenie Biegłych ds. Przestępstw i Nadużyć Gospodarczych.

Ustanowiony systemu przeciwdziałania nadużyciom zakłada podejmowanie działań ukierunkowanych na kształtowanie optymalnego poziomu odporności Grupy Kapitałowej LOTOS na nadużycia.

> Organizacja odporna na nadużycia to taki podmiot, który dysponując wiedzą dotyczącą rzeczywistego i postrzeganego poziomu zagrożenia nadużyciami w związku z prowadzoną przez siebie działalnością, ustanowiła i zapewnia funkcjonowanie rozwiązań, dostosowanych w sposób optymalny do charakteru i skali dotyczących go zagrożeń, ukierunkowanych na przeciwdziałanie, wykrywanie i reagowanie na nadużycia.

Efektem podejmowanych działań ma być pełna zdolność organizacji do:

- minimalizowania możliwości wystąpienia nadużyć,
- ograniczania ich szkodliwych skutków,
- mobilizowania zasobów przyspieszających powrót organizacji do sytuacji poprzedzającej wystąpienie zdarzeń o charakterze nadużyć.

Zasadność wdrożenia kompleksowego podejścia do zarządzania ryzykiem nadużyć potwierdziły wyniki badania Stowarzyszenia Biegłych ds. Przestępstw i Nadużyć Gospodarczych (ACFE) zaprezentowane w *„Report to the Nations 2012"* , odnoszące się m.in. do specyfiki i skali nadużyć występujących w poszczególnych branżach.

Przedsiębiorstwa z sektora ropy naftowej i gazu znajdują się na 4. miejscu pod względem wielkości strat odnotowanych w przypadku zaistnienia pojedynczego nadużycia i na 2. miejscu pod względem liczby przypadków nadużyć mających charakter korupcyjny. Tego typu zdarzenia stanowiły ok. 50% rozpoznanych przypadków nadużyć.

System przeciwdziałania nadużyciom w Grupie Kapitałowej LOTOS został oparty o rozwiązania uwzględniające wagę i skuteczność działań podejmowanych przez audyt wewnętrzny oraz realizowanych w ramach niezależnych przeglądów dokonywanych przez kadrę kierowniczą i zarządzającą. Takie zaprojektowanie jest zgodne z podejściem prezentowanym w ramach wyników badania ACFE i odpowiada najlepszym praktykom rynkowym.

Założenie to stało u podstaw naszej decyzji, by w ramach systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym zdefiniować ryzyko nadużyć. Rozumiemy przez nie celowe działanie bądź zaniechanie, stanowiące naruszenie przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w wyniku którego dopuszczająca się osoba odnosi nieuprawnione korzyści lub którego rezultatem są straty ponoszone przez Spółkę, włączając wszelkie formy działań korupcyjnych.

W celu ograniczania ryzyka nadużyć w ramach przyjętego systemu w Grupie Kapitałowej LOTOS funkcjonuje Program etyczny oraz Program zarządzania ryzykiem nadużyć. Ich kompleksowe wdrożenie ma na celu skuteczną ochronę reputacji i aktywów, dbałość o efektywność podejmowanych działań oraz zwiększanie wartości Spółki.

Program etyczny

obejmuje funkcjonowanie Kodeksu etyki, Rzecznika ds. etyki i Linii etyki, a także edukację i komunikację w dziedzinie zagadnień etycznych. Rozwiązania te ukierunkowane są na kształtowanie pożądanej kultury etycznej wśród pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS.

Schemat Programu etycznego

U podstaw ustanowionego Programu etycznego znajduje się Kodeks etyki Grupy Kapitałowej LOTOS, obowiązujący od stycznia 2013 r. Właściwe funkcjonowanie Programu zapewnia Prezes Zarządu Grupy LOTOS, Rada ds. etyki oraz Rzecznik ds. etyki.

Rada ds. etyki pełni rolę organu wspierającego aktywności realizowane w ramach Programu etycznego, ukierunkowane na kształtowanie kultury organizacyjnej opartej na wartościach etycznych. W jej skład wchodzą cieszące się autorytetem osoby reprezentujące wszystkie segmenty działalności Grupy Kapitałowej LOTOS.

Rolą Rzecznika ds. etyki jest m.in. upowszechnianie postanowień Kodeksu etyki, udzielanie wsparcia w wyjaśnianiu zagadnień etycznych przedstawianych przez pracowników, a także organizowanie procesu przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń dotyczących naruszeń Kodeksu.

Kanały zgłaszania przypadków naruszeń Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej LOTOS

Bezpośredni przełożony

Rzecznik ds. etyki

Elektroniczna Linia etyki: liniaetyki@grupalotos.pl

Telefonicznie: +48 58 308 80 70

Korespondencja tradycyjna

Edukacja etyczna odgrywa istotną rolę w procesie kształtowania pożądanych postaw etycznych poprzez przybliżanie adresatom Kodeksu etyki jego treści i uświadamianie zasad postępowania w konkretnych sytuacjach biznesowych. W 2013 r. zrealizowaliśmy szereg działań ukierunkowanych na wzrost świadomości i wiedzy na temat etyki biznesu w Grupie Kapitałowej LOTOS, m.in.:

- uwzględniliśmy zagadnienia etyczne w szkoleniach przeznaczonych dla nowo zatrudnianych pracowników;
- zorganizowaliśmy dobrowolne warsztaty „Zasady etyczne Grupy Kapitałowej LOTOS w praktyce" dla pracowników oraz kadry kierowniczej;
- przeprowadziliśmy serię spotkań z kadrą kierowniczą grupy kapitałowej w sprawie wprowadzenia Kodeksu etyki;
- wprowadziliśmy temat etyki biznesu do stałej komunikacji w ramach grupy kapitałowej, a także w relacjach z osobami zarządzającymi stacjami paliw LOTOS.

Edukacja etyczna w Grupie Kapitałowej LOTOS w 2013 r.	
Liczba przeszkolonych nowo zatrudnionych pracowników	56
Liczba uczestników warsztatów „Zasady etyczne…"	69
Liczba członków kadry kierowniczej uczestniczących w spotkaniach wprowadzających Kodeks etyki	282
Liczba zarządzających stacjami paliw LOTOS objętych bezpośrednią komunikacją zagadnień etycznych	261

Program zarządzania ryzykiem nadużyć

obejmuje koordynację działań w zakresie funkcjonowania rozwiązań (identyfikacja i ocena) ustanowionych w poszczególnych procesach biznesowych służących zapobieganiu i wykrywaniu nadużyć, jak również edukację w zakresie zapobiegania nadużyciom oraz formułowanie całościowej oceny poziomu odporności organizacji na nadużycia.

Schemat Programu zarządzania ryzykiem nadużyć

Podobnie w ramach Programu zarządzania ryzykiem nadużyć podejmujemy działania edukacyjne skierowane do kadry zarządzającej i kierowniczej, poświęcone tematyce nadużyć. Celem jest budowanie świadomości w zakresie nadużyć, strat i zagrożeń, które niosą dla organizacji, sposobów ich popełniania, identyfikowania i zapobiegania. W 2013 r. omawiane były założenia funkcjonowania systemu przeciwdziałania nadużyciom ze szczególnym wskazaniem stosowania się do powołanej przez Zarząd Spółki Polityki przeciwdziałania nadużyciom, określającej obowiązki pracowników oraz sposoby komunikowania zidentyfikowanych zdarzeń o charakterze nadużyć, w tym korupcji.

Pracownicy Grupy LOTOS przeszkoleni w zakresie polityki i procedur antykorupcyjnych organizacji [%]

Rodzaj stanowiska	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Kierownicze	8,9	62,5	32
Pozostałe	7,4	5,7	7

Wyznaczone kanały zgłaszania podejrzeń dotyczących zaistnienia nadużycia są dostępne wszystkim pracownikom, a także zewnętrznym interesariuszom. Polityka przeciwdziałania nadużyciom wskazuje, że każdy pracownik ma obowiązek bezzwłocznego zgłaszania podejrzeń.

Kanały zgłaszania podejrzeń zaistnienia nadużycia w Grupie Kapitałowej LOTOS

Dyrektor Generalny

Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego

Bezpośredni przełożony

Elektronicznie:
audyt.wewnetrzny@grupalotos.pl lub
lotos@grupalotos.pl

Telefonicznie:
+48 58 326 43 00 lub
801 345 678

Zgłoszenie jest przekazywane
do Biura Audytu Wewnętrznego

W ramach systemu przeciwdziałania nadużyciom przewidujemy dokonywanie okresowej oceny odporności organizacji na nadużycia. W 2013 r. uzyskaliśmy pierwsze wyniki, które potwierdzają kompleksowość i uporządkowanie podejmowanych działań.

W ramach oceny odporności organizacji na nadużycia poddaliśmy analizie ryzyko związane z korupcją. Przyjęta metoda zakładała odniesienie się do wszystkich procesów Grupy LOTOS przez kierowników komórek organizacyjnych Spółki.

Jednostki biznesowe Grupy Kapitałowej LOTOS przeanalizowane w latach 2012-2013 z punktu widzenia ryzyka związanego z korupcją	
Łączna liczba jednostek	15
Procentowy udział jednostek objętych analizą w łącznej liczbie jednostek	7%

Do istotnych okoliczności należy fakt, iż w 2013 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS nie miały miejsca zdarzenia, w wyniku których choć jeden pracownik musiałby zostać zwolniony lub ukarany dyscyplinarnie w odpowiedzi na przypadki korupcji. Ponadto nie zaistniała sytuacja nieodnowienia umów z kontrahentami z powodu naruszenia zasad dotyczących zwalczania korupcji.